

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๕ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ เล่มที่ ๑๒

บทบรรณาธิการ

คำถาม หนังสือสัญญาจำนวนที่ดินระบุว่าจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ไปจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยนำสืบพยานบุคคลว่าจำเลยได้กู้ยืมเงินจากโจทก์ไปเพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็น การต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๖๖/๒๕๖๕ แม้หนังสือสัญญาจำนวนที่ดินระบุว่า จำเลย กู้ยืมเงินโจทก์ไปจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยยอมนำสืบพยานบุคคลว่าจำเลยกู้ยืมเงิน จากโจทก์ไปเพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท การนำสืบของจำเลยดังกล่าว เป็นการนำสืบถึงความ ไม่บริบูรณ์ของสัญญากู้เงิน ทั้งนี้เพราะสัญญากู้เงินเป็นสัญญาใช้สลับเปลี่ยนแปลงจะบริบูรณ์ ก็ต่อเมื่อมีการส่งมอบทรัพย์สินที่ยืมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๔๐ วรรคสอง เมื่อจำเลยนำสืบว่าจำเลยไม่ได้รับเงินเต็มตามจำนวนที่ระบุไว้ในหนังสือสัญญา จำนวนตามที่จำเลยให้การต่อสู้คดีไว้ จึงไม่ใช่เป็นการนำสืบเพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงแก้ไข ข้อความในเอกสารตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ (ข) แต่เป็น การนำสืบถึงความไม่สมบูรณ์แห่งหนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๔ วรรคท้าย จำเลยยอมนำสืบได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๗๖๙/๒๕๖๔

โจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างว่าจำเลยกู้ยืมเงินโจทก์ โดยจดทะเบียนจำนวนที่ดิน เป็น ประกันการกู้ยืมเงิน จำเลยให้การว่าจำเลยมิได้กู้ยืมเงินโจทก์จำเลยทำสัญญาจำนวนกับโจทก์ เพื่อเป็นประกันการกู้ยืมเงิน ภายหลังทำสัญญาจำนวนโจทก์ไม่ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่ จำเลย จึงไม่มีมูลหนี้ต่อกัน แม้จำเลยยอมรับว่าทำสัญญาจำนวนอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ แต่สัญญากู้ยืมเงินซึ่งเป็นหนี้ประธาน จำเลยให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ว่าจำเลยมิได้กู้ยืมเงิน และไม่ได้รับเงินจากโจทก์ โจทก์จึงมีภาระการพิสูจน์ให้รับฟังได้ว่าจำเลยกู้ยืมเงินและได้รับ ไปจากโจทก์จริง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๔/๑ โจทก์จึงจะมีสิทธิบังคับจำนวนที่ดินของจำเลยได้ หากภาระการพิสูจน์ตกแก่จำเลยไม่

จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินเพื่อกู้ยืมเงินโจทก์ แต่โจทก์มิได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่จำเลย จึงไม่มีมูลหนี้กู้ยืมที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ การที่จำเลยนำสืบพยานบุคคลว่าจำเลยทำสัญญาจำนองที่ดินเพื่อกู้ยืมเงินโจทก์ แต่โจทก์มิได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมแก่จำเลยเป็นการนำสืบว่าสัญญาจำนองซึ่งเป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมที่ระบุว่าจำเลยได้เงินไปแล้วไม่สมบูรณ์เพราะไม่มีมูลหนี้ต่อกัน เข้าข้อยกเว้นที่จำเลยสามารถนำพยานบุคคลมาสืบประกอบข้ออ้างว่าหนี้กู้ยืมเงินที่ระบุไว้ในสัญญาจำนองนั้นไม่สมบูรณ์ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ วรรคสอง ตอนท้าย เมื่อจำเลยไม่ได้เป็นหนี้กู้ยืมเงินอันเป็นหนี้ประธานต่อโจทก์ การจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณีย่อมมีขึ้นไม่ได้ เพราะจำนองนั้นจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๗๐๗ ประกอบมาตรา ๖๘๑ โจทก์จึงไม่มีสิทธิบังคับจำนองที่ดินของจำเลย

คำถาม บันทึกคำให้การชั้นสอบสวน บันทึกคำเบิกความในคดีอื่น หากโจทก์ไม่สามารถนำตัวมาเบิกความเพราะผู้ให้ปากคำถึงแก่ความตาย หรือเดินทางไปต่างประเทศ ไม่มีกำหนดกลับ หรือตามหาแล้วแต่ไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด ศาลจะรับฟังบันทึกดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๖๒/๒๕๖๔

บันทึกคำให้การชั้นสอบสวนและบันทึกคำเบิกความในคดีอื่นเป็นพยานบอกเล่า แต่เหตุที่โจทก์ไม่ได้ตัว จ. และ ข. มาเบิกความเนื่องจาก จ. ถึงแก่ความตาย ส่วน ข. เดินทางไปทำงานต่างประเทศไม่มีกำหนดกลับจึงเชื่อว่าโจทก์ไม่สามารถนำ จ. และ ข. มาเบิกความต่อศาลได้ ถือว่ากรณีมีเหตุจำเป็นเนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ให้เห็นได้ยินหรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่านั้น ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓ วรรคสอง (๒) กับกรณีมีเหตุจำเป็นและเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังบันทึกคำเบิกความของ ข. ที่เบิกความไว้ในคดีอื่น ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๘๒/๒๕๖๔

ในชั้นพิจารณาโจทก์ไม่ได้ตัว อ. เบิกความเป็นพยาน คงมีเพียงบันทึกคำให้การของ
อ. ในชั้นสอบสวน อันเป็นเพียงพยานบอกเล่า ซึ่งถึงแม้ว่าในการวินิจฉัยพยานบอกเล่า
ที่จำเลยไม่มีโอกาสถามค้าน ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังก็ตาม แต่ปรากฏข้อ
เท็จจริงตามรายงานกระบวนการพิจารณาว่าโจทก์ประสงค์จะสืบ อ. เป็นพยาน แต่ อ. ไปจาก
บ้านที่เกิดเหตุซึ่งเป็นที่อยู่ตามทะเบียนราษฎรไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด และโจทก์ได้พยายาม
ติดตามหาแล้วแต่ไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด อันเป็นเหตุให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้สืบพยาน
ปาก อ. ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๘๖ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕ พุทธการณที่ อ.
ออกจากบ้านเช่าและไม่ทราบว่าจะไปอยู่ ณ ที่ใดดังกล่าว นั้น ถือได้ว่ามีเหตุจำเป็นและมี
เหตุผลสมควรที่จะรับฟังพยานบอกเล่าได้ ทั้งเป็นกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี
ศาลย่อมรับฟังพยานบอกเล่าดังกล่าวเพื่อลงโทษจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๖/๓
วรรคสอง (๒) และมาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง

คำถาม จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ทนายจำเลยมาศาลในวันนัดพิจารณาและ
ยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การเป็นครั้งที่ ๒ ศาลชั้นต้นยกคำร้อง ก่อนที่จะถึงวันนัด
พิจารณานัดต่อมา ทนายจำเลยจะยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๕๕๐/๒๕๖๕

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๙๙ วรรคหนึ่ง ซึ่งนำมาใช้บังคับ
โดยอนุโลมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ บทบัญญัติ
ดังกล่าวกำหนดให้จำเลยมีหน้าที่แจ้งต่อศาลในโอกาสแรกถึงความประสงค์ว่าตนประสงค์
จะต่อสู้คดี ได้ความว่า จำเลยมิได้ยื่นคำให้การภายในกำหนดเวลาที่ศาลชั้นต้นอนุญาต
ให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำให้การครั้งแรกถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ จึงถือว่าจำเลย
ขาดนัดยื่นคำให้การตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖
วรรคสอง ครั้นในวันนัดพิจารณาต่อมาวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ ทนายจำเลยมาศาล

ด้วยตนเองและยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การเป็นครั้งที่ ๒ และทราบคำสั่งศาลชั้นต้นในขณะนั้นว่าศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่อนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำให้การตามคำร้องของทนายจำเลย ทนายจำเลยจึงทราบในขณะนั้นว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ทนายจำเลยกลับมิได้แจ้งต่อศาลชั้นต้นเสียในขณะนั้นว่าจำเลยประสงค์จะต่อสู้คดีหรือโดยการยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การ แม้ในวันนัดพิจารณานัดดังกล่าวศาลชั้นต้นเพียงแต่ออกนั่งพิจารณาจตราายงานกระบวนพิจารณาโดยไม่มีการสืบพยานโจทก์อันเป็นการดำเนินกระบวนพิจารณาในระยะเวลาอันสั้นอาจทำให้ทนายจำเลยไม่มีเวลาเพียงพอที่จะแจ้งต่อศาลถึงความประสงค์จะต่อสู้คดีจำเลยก็ควรยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การหลังจากนั้นทันที แต่ปรากฏว่าจำเลยเพียงยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ ก่อนที่จะถึงวันนัดพิจารณาดังกล่าวแล้ววันนัดพิจารณานัดก่อนเป็นเวลาเกือบ ๓ เดือน แสดงถึงความไม่ใส่ใจดำเนินคดีของจำเลย จึงถือไม่ได้ว่าจำเลยได้แจ้งในโอกาสแรกว่าประสงค์จะต่อสู้คดี คำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การของจำเลยจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ของบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการขออนุญาตยื่นคำให้การของจำเลยซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้โจทก์มิได้ยื่นคำแก้ฎีกาตั้งเป็นประเด็นในชั้นฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗ โดยไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ฎีกาที่ว่ากระขาดนัดยื่นคำให้การของจำเลยมิได้เป็นไปโดยจงใจหรือมีเหตุอันสมควรที่จะอนุญาตให้จำเลยยื่นคำให้การหรือไม่อีกต่อไป

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ